

STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY

W SPRAWIE ZWALCZANIA ZAGROŻENIA PYŁAMI SZKODLIWYMI DLA ZDROWIA W KOPALNIACH WĘGLA KAMIENNEGO

Rada Ochrony Pracy na posiedzeniu w dniu 19 kwietnia 2007r. zapoznała się na podstawie opracowania Wyższego Urzędu Górniczego z problematyką dotyczącą zwalczania zagrożenia pyłami szkodliwymi dla zdrowia w kopalniach węgla kamiennego.

Górnictwo jest branżą, w której od wielu lat zachorowalność na pylice płuc jest największa w całej gospodarce. Według danych GUS, w 2005 roku pylice płuc w górnictwie stanowiły 59 % wszystkich stwierdzonych w Polsce przypadków pylic płuc. Porównując różne rodzaje górnictwa zdecydowanie najczęściej, gdyż ponad 95% przypadków pylicy płuc stwierdza się w górnictwie węgla kamiennego. Z dużym zapyleniem wyrobisk górniczych wiąże się także istotne ryzyko wybuchu.

Wyniki kontroli Wyższego Urzędu Górniczego wskazują, że problematyka profilaktyki przed szkodliwym działaniem pyłów dla zdrowia nie jest właściwie doceniana przez dozór i kierownictwa zakładów górniczych, o czym świadczą przypadki:

- naruszenia przepisów dotyczących prawidłowego funkcjonowania urządzeń zraszających w kopalniach węgla kamiennego, co powoduje zwiększenie ryzyka zachorowań na pylice płuc,
- braku na stanowiskach dołowych w kopalni wyposażenia w urządzenia klimatyzacyjne, zapewniające odpowiedni mikroklimat oraz odpowiednia ilość i jakość powietrza doprowadzanego do wyrobisk,
- nie stosowania środków ochrony indywidualnej lub ich stosowania bez przeprowadzenia procedury doboru do występujących warunków tj. rodzaju i wielkości zagrożenia na danym stanowisku,
- zatrudniania pracowników poniżej 21 lat na stanowiskach pracy pod ziemią, na których stężenie pyłów szkodliwych dla zdrowia przekracza wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń,
- braku w zakładach górniczych jednolitego systemu rejestracji i przechowywania danych dotyczących średnich ważonych stężeń pyłu (w okresie miesięcznym i rocznym) oraz liczby dniówek przepracowanych na stanowiskach, na których stężenie pyłu w powietrzu przekraczało wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń.

Rada Ochrony Pracy uważa za niezbędne dla poprawy stanu ochrony zdrowia pracowników kopalń węgla kamiennego zmniejszenie ryzyka rozwoju pylic przez:

- wspieranie rozwoju promocji zdrowia w miejscu pracy,
- wprowadzenie przez przedsiębiorców rozwiązań techniczno-organizacyjnych, które spowodują obniżenie poziomu zapylenia poniżej najwyższych dopuszczalnych stężeń we wlotowych prądach powietrza do rejonów robót górniczych: eksploatacyjnych, przygotowawczych i udostępniających,
- zwiększenie skuteczności środków ochrony zbiorowej w zakresie maksymalnego ograniczenia emisji pyłu w miejscach jego powstawania poprzez stosowanie bardziej efektywnych rozwiązań techniczno-technologicznych oraz przestrzeganie bezwzględnego zakazu prowadzenia ruchu maszyn i urządzeń z niesprawnie działającymi układami obniżającymi poziom emisji pyłów, w tym układów zraszania,
- poprawę funkcjonowania systemów doboru, zaopatrzenia i stosowania sprzętu ochrony indywidualnej dróg oddechowych,
- podjęcie przez ministra właściwego do spraw gospodarki działań mających na celu wprowadzenie bardziej skutecznych metod walki z pylicą płuc oraz zmian w obowiązujących aktach prawnych, które pozwolą skuteczniej egzekwować efektywną profilaktykę przeciwdziałania pylicy płuc w kopalniach węgla kamiennego,
- konsekwentne monitorowanie zagrożenia pyłami szkodliwymi dla zdrowia pracowników kopalń węgla kamiennego.

W celu wspierania promocji zdrowia wśród załóg górniczych oraz doskonalenia pracy służb monitorujących stan warunków pracy w górnictwie Wyższy Urząd Górniczy powinien współdziałać z przedstawicielami przedsiębiorstw górniczych oraz specjalistami z Kopalni Doświadczalnej "Barbara", Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz innych laboratoriów wykonujących oznaczenia stężenia zapylenia (w tym krzemionki) dla kopalń węgla.

Niezbędne jest także rozważenie ograniczenia eksploatacji pokładów węgla o szczególnie wysokim poziomie ryzyka zawodowego.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Ochrony Pracy

Poseł Stanisław Szwed

Warszawa, dnia 25 maja 2007 r.